

AKADEMIA MUZYCZNA IMIENIA FELIKSA NOWOWIEJSKIEGO W BYDGOSZCZY
WYDZIAŁ DYRYGENTURY, JAZZU I EDUKACJI MUZYCZNEJ

mgr Magdalena Filipka

„Psalmy w twórczości chóralnej Marka Jasińskiego.

Implikacje słowno-muzyczne w procesie kształtowania dzieła muzycznego przez dyrygenta”

Dziełem artystycznym mojej pracy doktorskiej jest koncert zarejestrowany na płycie CD (załączonej do pracy), w którym znalazło się dziewięć kompozycji Marka Jasińskiego opartych na tekstach pochodzących z Księgi Psalmów, przeznaczonych na chór mieszany a cappella: *Alleluja*, *Exsultate Deo omnis terra*, *Cantus laudabilis*, *Cantus festivus*, *Laudes*, *Psalm 88 (87)*, *Jubilare Deo*, *Cantus finalis* oraz *Psalm 100*. Główną hipotezą, na której opieram mój wywód jest przekonanie, że analiza treści pod kątem implikacji słowno-muzycznych pełni niezwykle ważną rolę w procesie kształtowania dzieła muzycznego przez dyrygenta.

W poszukiwaniu semantyczno-muzycznych kontekstów zachodzących w kompozycjach współczesnych zainspirowałam się twórczością sakralną jednego z najwybitniejszych kompozytorów muzyki chóralnej XX i XXI wieku: Marka Jasińskiego, który – moim zdaniem – w wyjątkowy sposób dokonał syntezy muzyki ze słowem, czego przykładem są *Psalmy* na chór mieszany a cappella.

Rozprawa podzielona jest na cztery części. W rozdziale pierwszym pt.: „*Sēpher tehillim w świetle literatury*”, w oparciu o źródła odpowiadam na pytania z zakresu pochodzenia psalmów, ich numeracji, klasyfikacji, przekładów oraz symboliki. W rozdziale drugim, zatytułowanym „*Implikacje słowno-muzyczne*” przedstawiam refleksje dotyczące języka muzycznego oraz omawiam związki semantyczno-muzyczne na przestrzeni epok w świetle literatury. W rozdziale trzecim pt.: „*Psalmy jako inspiracja dla współczesnych polskich kompozytorów muzyki chóralnej*” prezentuję pojęcie inspiracji oraz opisuję istotnych dla mnie twórców polskiej muzyki XX i XXI w., czerpiących z Księgi Psalmów. W rozdziale czwartym, zatytułowanym „*Proces kształtowania dzieła muzycznego przez dyrygenta w kontekście związków słowno-muzycznych w wybranych psalmach Marka Jasińskiego*” przedstawiam własną, autorską interpretację figur retoryczno-muzycznych we współczesnej muzyce chóralnej. Całość pracy uzupełniłam o cztery aneksy: życiorys oraz twórczość Marka Jasińskiego, wykaz psalmów w twórczości a cappella współczesnych polskich kompozytorów muzyki chóralnej oraz biografię wykonawców koncertu stanowiącego dzieło artystyczne – Chóru Kameralnego Akademii Muzycznej im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy.

Słowa kluczowe: *implikacje słowno-muzyczne; figury retoryczno-muzyczne; język muzyczny; inspiracja; analiza; interpretacja; psalm; Jasiński, Marek (1949-2010).*

THE FELIKS NOWOWIEJSKI ACADEMY OF MUSIC IN BYDGOSZCZ
FACULTY OF CONDUCTING, JAZZ MUSIC AND MUSIC EDUCATION

Magdalena Filipka

"Psalms in the choral works of Marek Jasiński.

Verbal and musical implications in the process of shaping a musical work by a conductor"

The artistic work of my doctoral thesis is the concert recorded on a CD (attached to the work), which contains nine compositions by Marek Jasiński based on texts coming from the Book of Psalms, intended for mixed choir a cappella: *Alleluia*, *Exsultate Deo omnis terra*, *Cantus laudabilis*, *Cantus festivus*, *Laudes*, *Psalm 88 (87)*, *Jubilate Deo*, *Cantus finalis* and *Psalm 100*. The main hypothesis which I base my argument on is the belief that in terms of verbal and musical implications content analysis plays an extremely important role in a process of shaping a musical piece by a conductor.

In search of semantic and musical contexts in contemporary compositions, I was inspired by the sacral art of one of the greatest composers of 20th and 21st century choral music: Marek Jasiński, who - in my opinion - made a synthesis of music and words in a unique way, an example of which is the Psalms for mixed choirs a cappella.

The dissertation is divided into four parts. In the first chapter: "*Sēpher tehillīm in the light of literature*", based on sources, I answer questions from the scope of the origin of psalms, their numbering, classification, translations and symbolism. In the second chapter, entitled "*Verbal and musical implications*" I present reflections concerning the musical language and discuss semantic and musical relationships throughout the ages in the light of literature. In the third chapter, entitled "*Psalms as an inspiration for contemporary Polish composers of choral music*", I present the notion of inspiration and describe composers of Polish music of the 20th and 21st centuries who are important to me, deriving from the Book of Psalms. In the fourth chapter, entitled "*The Process of Shaping a Musical Work by a Conductor in the Context of Verbal and Musical Relations in Selected Psalms by Marek Jasiński*", I present my own, original interpretation of rhetorical and musical figures in contemporary choral music. The whole work was supplemented by four annexes: a biography and the work of Marek Jasiński, a list of psalms in the a cappella art of contemporary Polish composers of choral music and a biography of performers of the concert constituting a work of art - the Chamber Choir of the Feliks Nowowiejski Academy of Music in Bydgoszcz.

Key words: verbal and musical implications; rhetorical and musical figures; musical language; inspiration; analysis; interpretation; psalm; Jasiński, Marek (1949-2010).